GABRIELA-VIOLETA ADAM

PARTICIPIUL – TERMEN CONDIȚIONANT AL PREDICATIVULUI SUPLIMENTAR

Gramatica relațională de factură neotradițională asimilează, cel mai adesea, formele verbale nepersonale contragerilor şi reducerilor. Termenul *contragere* este definit de către D. D. Draşoveanu pe baza unor reguli de transformare (= trecerea verbului-predicat de la un mod personal la un mod nepersonal şi suprimarea relatemului interpropoziţional) a unui *transformandum*[1] într-un *transformatum*. În funcție de tipul formei verbale din transformatum, pot fi identificate trei tipuri de contrageri: gerunziale, infinitivale şi prin supin. Participiul se constituie ca o *reducere* (= abreviere), aceasta fiind definită ca o transformare „care constă în suprimarea relatorului subordonant interpropoziţional şi a verbului *a fi* (indiferent de valorile acestuia – «copulativ», auxialiar al diatezei pasive sau predicativ)" (Draşoveanu 1997, p. 256). Reexaminarea formelor verbale nepersonale sub aspectul predicativității determină recunoaşterea contragerilor şi a reducerilor ca propredicate[2] şi, implicit, le asigură acestora statut propoziţional[3].

Descrierea exhaustivă a predicativului suplimentar din perspectiva termenului condiționant (participiul) relevă o serie de problematici care-i vor confirma încă o dată statutul de funcție sintactică eterogenă.

Din punct de vedere morfosintactic, participiul apare în două contexte distincte: participiul invariabil şi participiul variabil.

Participiul invariabil[4] se constituie ca o subunitate în componența formelor verbale compuse (perfect compus, viitor anterior, conjunctiv perfect, condiţional perfect, prezumtiv perfect şi infinitiv perfect), fiind privat de autonomie morfosintactică: „lipsa autonomiei morfologice a participiului care face parte din structura formelor verbale analitice se asociază într-o manieră evidentă şi cu lipsa de autonomie semantică şi sintactică" (Neamțu 2006, p. 15)[5].

---

[1] *Transformandum*-ul este constituit din propoziții subordonate sau coordonate.

[2] Pentru definirea conceptului de *propredicat*, vezi Draşoveanu 1997, p. 248, dar şi Hazy 1997, p. 87.

[3] I. Pomian (2008, p. 198, 246 şi urm., 399) analizează gerunziul şi participiul din construcțiile absolute ca propoziții subordonate. Subordonata circumstanțială în care verbul-predicat este la modul infinitiv a fost denumită construcție pseudoabsolută, prin calificativul *pseudoabsolut* autorul dând seamă de faptul că grupul verbal infinitival este integrat sintactic prin intermediul adverbializatorilor, spre deosebire de construcțiile gerunziale şi infinitivale relate prin aderență.

[4] Participiul invariabil se regăseşte şi în structura diatezei pasive impersonale, având valoare exclusiv verbală (vezi Neamțu 2006, p. 14).

[5] Pentru participiul invariabil din cadrul aşa-numitelor forme compuse, vezi şi SMLRC, p. 212.

DACOROMANIA, serie nouă, XIX, 2014, nr. 2, Cluj-Napoca, p. 133–140

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

Participiul variabil, caracterizat prin autonomie morfologică şi sintactică (Pană Dindelegan 2003, p. 117), cunoaşte în teoria sintaxei româneşti, valoare verbală şi valoare adjectivală[6]. În contextul diatezei pasive, participiul, deşi este o formă variabilă, îşi blochează statutul de unitate sintactică autonomă, devenind astfel o subunitate. În perimetrul gramaticii tradiționale, G. G. Neamțu propune un alt mod de abordare a participiului şi a diatezei pasive[7], în termenii unificării construcției pasive, formate din *a fi* + *participiu*, cu aşa-numitul predicat nominal, alcătuit din *a fi* + *nume predicativ*. Argumentele care susțin această variantă de analiză sunt următoarele:

(1) la nivelul verbului *a fi* nu există nicio deosebire morfosintactică între structura cu *a fi* + *adjectiv* şi *a fi* + *participiu*;

(2) participiul are acelaşi statut atât în prezența, cât şi în absența lui *a fi*, din punctul de vedere al flexiunii comportându-se ca un adjectiv variabil, având patru forme flexionare;

(3) nu există nicio diferență între *a fi*–auxiliar predicativ (= verb copulativ) şi *a fi*–auxiliar al diatezei pasive, odată ce lexemul postpus acestuia este acordat în gen, număr şi caz;

(4) gruparea *a fi* + *participiu* nu poate fi considerată ca fiind realizarea analitică a unei categorii gramaticale[8], în speță diateza pasivă, întrucât fiecare din cele două componente se constituie ca determinanți ai subiectului prin acord verbal, respectiv acord adjectival (vezi Neamțu 1986, p. 82; 2006, p. 2). De aceea, din punct de vedere relațional, autorul nu vede niciun inconvenient în a considera gruparea *a fi* + *participiu* ca un predicat nominal (format din *a fi* copulativ şi un nume predicativ) sau ca un predicat verbal şi un nume predicativ, dacă i se acordă lui *a fi* statut de verb predicativ (vezi Neamțu 1986, p. 81 şi urm.).

> **NOTĂ.** Deşi acest tip de analiză priveşte participiul dintr-o perspectivă unitară, rămâne, totuşi, nerezolvată problema participiului acordat (cu formă de G: *revizia unei maşini considerate nouă*), care nu va putea fi considerat predicativ suplimentar, odată ce acordul în G_2 sau D_2 este impus de un alt termen al enunțului.

În ipostaza de termen condiționant al predicativului suplimentar, participiul apare în două tipuri de structuri: izolate fonetic şi antepuse față de verbul predicat (a, b) sau neizolate, integrate în organizarea sintactică a enunțului (c):

> a. *Consideraţi de toată lumea* ***normali***, *aceşti inşi au acest obicei curios să ne arate pe noi*, *cei normali*, *cu degetul la tâmplă* (M. Preda, *Viața ca o pradă*, p. 51); *Nici acei mistici naționaliști români*, *numiți* ***legionari***, [...] *nu se plângeau de şeful statului care îi adusese la putere* (Z. Stancu, *Desculț*, p. 235); *Apoi rătăciră prin*

[6] Valoarea adjectivală a participiului se bazează pe faptul că acesta cunoaşte forme flexionate în gen, număr (şi caz).

[7] Pentru rezervele existenței unei diateze pasive, vezi şi SMLRC, p. 196 şi urm.; Draşoveanu 1997, p. 135–141.

[8] Diateza este o categorie de opoziție (activ *vs* pasiv), nu este o categorie relațională (vezi Draşoveanu 1997, p. 83).

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

galerii joase de unde scăpară sub o boltă largă şi înaltă, *poreclită* ***biserică***, *toată scobită numai în nămestii de sare* (V. Voiculescu, *Zahei Orbul*, p. 154).

b. *Odată plecaţi* ***singuri*** *în excursie*, *copiii erau tot mai fericiţi; Odată numit* ***director***, *lucrurile au luat o întorsătură nefavorabilă*.

c. *Dar e adevărat că domnişoara numită* ***Cora Petraşincu*** [...] *domnul numit* ***Lazarovici*** *... Acel Sebi... Nu*, *nici vorbă*, *sunt foarte buni prieteni*, *lumea e rea* (M. Preda, *Delirul*, p. 226); *Îl chema Titus Diaconescu şi era şeful paginei a doua intitulată* [sic!] „***Popasuri***” *de la ziarul său* (M. Preda, *Delirul*, p. 460).

Participiul din construcţiile antepuse şi izolate fonetic de verbul-predicat, numite şi construcţii participiale absolute (vezi GALR 2005, vol. II, p. 504; Pomian 2008, p. 246–264), se individualizează, conform GALR, prin: libertate de topică, valoare circumstanţială (temporală), subiect propriu. Participiul din construcţiile neizolate fonetic de verbul la un mod personal are un statut ambiguu, manifestând trăsături duale, verbale şi adjectivale.

Revenind asupra trăsăturilor construcţiei participiale absolute, un aspect implicat direct în relaţiile condiţionate ale predicativului suplimentar este reprezentat de relaţia dintre participiu şi subiectul acestuia. Deşi se afirmă că participiul poate avea subiect, asemenea celorlalte moduri nepersonale, majoritatea studiilor de gramatică omit să precizeze care este expresia acestei relaţii.

Încercând să demonstreze caracterul propoziţional al construcţiilor participiale absolute pe baza relaţiei subiect–predicat, I. Pomian (2008, p. 249–250) susţine că „subiectul care însoţeşte forma verbală nonfinită (aici, participiul) [...] stă întotdeauna în cazul nominativ [...]. Relaţia sa cu verbul nepersonal este întotdeauna marcată prin forma de nominativ şi acordul verbal, încât putem vorbi de o relaţie de interdependenţă de tip special[9], datorită restricţiilor bidirecţionale (impunerea cazului nominativ de verb nominalului, respectiv acordul în gen şi număr şi caz al participiului-predicat cu subiectul propriu)” (*ibidem*). Acelaşi acord, în gen, număr şi caz, conform opiniei autorului, ar caracteriza şi participiile din cadrul diatezei pasive (*ibidem*, p. 247).

OBSERVAŢIE: Particularităţile relaţionale ale participiului faţă de subiect nu pot fi reduse la acordul verbal, atâta timp cât acest acord se realizează în gen, număr şi caz. Deosebirea dintre acordul verbal (în număr$_2$ şi persoană$_2$) şi acordul adjectival (realizat în gen$_2$, număr$_2$ şi caz$_2$) ce corespunde distincţiei verb *vs* adjectiv ne

[9] Din punctul de vedere al relaţiei dintre N_1–subiect şi o formă verbală nepersonală, în cercetarea lui I. Pomian se disting două ipostaze diferite ale acestei relaţii: relaţia dintre N_1–subiect şi gerunziu/infinitiv se manifestă unidirecţional prin recţiune (verbul impunând nominalului cazul nominativ), iar relaţia dintre N_1–subiect şi participiu este descrisă în termenii interdependenţei. Vezi Pomian 2008, p. 125, 210, 247. În acord cu această variantă de interpretare, subiectul apare, pe de-o parte, ca subordonat predicatului, iar, pe de altă parte, ca o funcţie sintactică echivalentă, ca statut ierarhic, cu predicatul. Or, descrierea poziţiei sintactice din perspectiva acestei teorii credem că este echivocă şi contradictorie, cu atât mai mult cu cât o relaţie de subordonare dintre doi termeni este o relaţie în unisens.

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

determină să contestăm ipoteza de mai sus, cu atât mai mult cu cât este de neconceput ca aceste tipuri de acord să caracterizeze în acelaşi timp o singură unitate gramaticală.

Relaţia de interdependenţă dintre predicat (exprimat printr-un verb la un mod personal) şi subiect a fost contestată de D. D. Draşoveanu plecând de la faptul că nu se poate dovedi că verbul-predicat ar putea impune subiectului cazul N_1, deoarece:

• Predicatul selectează un substantival numai dacă acesta este în cazul nominativ, după cum, de exemplu, un complement direct nu intră în relaţie cu un verb decât dacă acesta este tranzitiv: „A spune că predicatul impune subiectului cazul nominativ ar fi tot aşa de absurd ca a spune că obiectul direct impune verbului său regent tranzitivitate" (Draşoveanu 1997, p. 206).

• Întrucât dependenţa în sintaxă este asimilată subordonării, este imposibil de conceput ca fiecare dintre cei doi termeni (subiectul şi predicatul) să se subordoneze unul altuia (*ibidem*, p. 205–206).

În termenii gramaticii de factură relaţională neotradiţională, participiul variabil va fi asimilat reducerilor participiale pasive.

Definind reducerea „drept transformarea care constă în suprimarea relatorului subordonat interpropoziţional şi a verbului *a fi* (indiferent de valorile acestuia – «copulativ», auxiliar al diatezei pasive sau predicativ)" (*ibidem*, p. 256), din punctul de vedere al încadrării sintactice a elementelor rămase în transformatum, în reducere substantivalul (***Supărat***, *Ion nu mi-a mai răspuns la întrebare;* ***Student*** *în primul an de facultate*, *Ion mai avea multe de învăţat*) va fi interpretat ca nume predicativ, cu excepţia participiului, care, în condiţiile acceptării diatezei pasive, nu va putea fi nume predicativ. Dacă în situaţia contragerilor vorbeam şi despre o funcţie sintactică la nivel interpropoziţional, D. D. Draşoveanu subliniază că „în reduceri nu avem o asemenea funcţie, căci dincolo de a fi nume predicativ, adjectivul şi celelalte nu mai sunt nimic" (*ibidem*, p. 257). Încercând să explice relaţia dintre reducere şi subiectul acesteia, D. D. Draşoveanu propune o altă soluţie, uşor contradictorie faţă de cea de mai sus, ce constă în recuperarea unui gerunziu din momentul anterior transformării (*odată sosiţi ei.../odată* ***fiind*** *sosiţi ei...*), singurul care ar putea ilustra prezenţa subiectului: „pentru a ne explica *structura* S' + participiu, trebuie «să urcăm» de la reducere la contragere gerunzială" (*ibidem*, p. 258). În virtutea acestei relaţii, autorul revine asupra statutului sintactic al reducerii, considerând că aceasta este o propoziţie abreviată, redusă, constituindu-se ca unul dintre cei doi termeni ai unei relaţii interpropoziţionale.

Inserarea gerunziului în structură pentru a explica prezenţa subiectului în vecinătatea participiului nu constituie un argument imbatabil, dovadă fiind faptul că nu orice construcţie permite subînţelegerea lui *a fi* ca auxiliar predicativ[10]. În

[10] I. Pomian subliniază că recuperarea lui *a fi* nu simplifică situaţia acestor construcţii, odată ce pot fi subînţelese şi alte verbe (predicative sau auxiliare predicative): ***Ajungând***/***Devenind***/***Părând***/***Arătându-se*** *fascinat de prăpastia păcatului*, *Constantin îşi descleştă mâinile* (Pomian 2008, p. 249).

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

această situație se află participiile verbelor copulative (vezi şi Neamțu 2002–2003) sau ale verbelor intranzitive (*portarul **ajuns** director*, ***venit*** (*ca*) *profesor*), care, în calitate de reduceri ale unei subordonate atributive, în momentul transformărilor nu trec prin stadiul gerunzial: *După ce **a devenit**/**a ajuns** deputat*, *domnul Escu a uitat de cine a fost ales* → ***Devenit***/ ***ajuns*** *deputat*, *domnul Escu a uitat cine l-a ales; Domnul care **a venit** ca profesor de limba română locuieşte în Cluj-Napoca* → *Domnul **venit** ca profesor de limba română locuieşte în Cluj-Napoca*.

Recuperarea relației dintre subiect şi forma participială prin revenirea la stadiul gerunzial poate fi motivată în construcțiile care au ca bază o subordonată al cărei predicat este un verb tranzitiv la diateza pasivă: *Considerați de toată lumea normali*, *aceşti inşi au acest obicei curios să ne arate pe noi*, *cei normali*, *cu degetul la tâmplă* → ***Fiind considerați*** *de toată lumea normali...* → *Deoarece **erau considerați** de toată lumea normali...* Dar, odată ce vom accepta lexicalizarea lui *a fi* în aceste structuri, vor apărea ambiguități în analiza gramaticală a grupării *a fi* + *participiu*, acesta din urmă putând fi interpretat, de la un context la altul, ca subunitate a diatezei pasive sau ca adjectiv (nume predicativ) în situația unei diateze active[11].

Din punctul de vedere al predicativului suplimentar, statutul grupării *a fi* + *participiu* implică o serie de consecințe asupra sistemului relațiilor condiționate:

a. Dacă *a fi* + *participiu* este o structură pasivă (***fiind considerați*** *normali...*), neanalizabilă pe componente, atunci termenul condiționant al predicativului suplimentar va fi verbul predicativ *a considera*: în [ei] (A) (R_1) *fiind considerați* (B) (R_2) *normali* (C), R_2 (AC), în care C să fie predicativ suplimentar este condiționată de R_1 (AB). Predicativul suplimentar ce apare în vecinătatea verbului predicativ *a considera* se realizează în urma unei condiționări univoc progresive.

b. Dacă *a fi* + *participiu* este o structură non-pasivă, formată din auxiliarul predicativ *a fi* + adjectiv (nume predicativ), termen condiționant va fi auxiliarul predicativ: în [ei] (A) (R_1) *fiind* (B) (R_2) *considerați* (C) (R_3) *normali* (D), R_3 (AD), în care D să fie predicativ suplimentar se realizează dacă R_1 (AB) şi dacă C este nume predicativ. Altfel spus, în cadrul acestui tip de analiză se constată că auxiliarul predicativ funcționează ca termen condiționant de gradul I pentru numele predicativ (*considerați*) şi ca termen condiționant de gradul al II-lea pentru predicativul suplimentar (*normali*). Predicativul suplimentar construit în vecinătatea auxiliarului predicativ se realizează numai în prezența sintagmelor condiționate biunivoc, acestea secundate fiind de o condiționare univocă progresivă.

NOTĂ. Stabilirea caracterului pasiv *vs* nonpasiv al unei construcții, de unde şi evidențierea celor două posibilități de analiză, nu-i declină participiului calitatea de a avea un subiect propriu. Din această perspectivă, s-ar justifica apariția predicati-

[11] Pentru distincția predicat verbal (diateză pasivă) *vs* predicat nominal (diateză activă), vezi Neamțu 2007, p. 244–247.

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

vului suplimentar şi a numelui predicativ numai în preajma reducerilor participiale pasive, nu şi a reducerilor substantivale/adjectivale la un nume predicativ.

Participiului integrat în structura gramaticală a enunțului (*domnişoara* ***numită*** *Cora Petraşincu*, *şeful paginei a doua* ***intitulate*** *„Popasuri”*, *asupra soluției* ***apreciate*** *ca greşită*, *portarul* ***ajuns*** *director*, *țări* ***foste*** *comuniste*) i-a fost acordat statut adjectival, considerându-se că acesta apare în pozițiile sintactice proprii adjectivului şi că din punct de vedere relațional se caracterizează prin acord în gen, număr şi caz sau numai prin acord în gen şi număr față de substantivalul regent (vezi Pană Dindelegan 2003, p. 118–119; GALR 2005, GALR 2008, vol. I, p. 501–502). Deşi participiul a dobândit valoare adjectivală, substantivalul care îl urmează va fi un predicativ suplimentar sau nume predicativ, întrucât cele două poziții sintactice se păstrează intacte odată cu trecerea verbului de la o formă personală la o formă nepersonală (GALR 2005, vol. II, p. 111; GALR 2008, vol. II, p. 112).

NOTĂ. Deşi, inițial, în GALR se acordă participiului din aceste construcții statut adjectival, fiind detaliat sub ipostaza „adjunct al adjectivului reprezentat tot printr-un adjectiv” (*ibidem*), se revine asupra acestei variante de interpretare prin precizarea că numele predicativ şi predicativul suplimentar din construcțiile detaliate au ca centru o formă verbală nepersonală – un participiu.

Examinând în privința termenului regent construcțiile de mai sus, constatăm că regentul este un substantival, iar că în ipostaza termenului condiționant este participiul. În funcție de statutul participiului – verb sau adjectiv – s-ar putea identifica două variante de analiză cu privire la modul de organizare a sintagmelor.

Dacă participiul are statut adjectival (= adjectiv), în termenii relațiilor condiționate această variantă implică să acceptăm că lexemele *ajuns*, *foste* (subordonate regentului prin acord în gen, număr şi caz), asemenea verbului de bază, s-ar construi cu un nume predicativ, dobândind astfel calitatea de adjective asemantice, asemenea verbelor corespondente (*a ajunge*, *a fi*)[12]. Prin transformarea lui *portarul a ajuns director* în *portarul ajuns director* se constată că raportul referențial şi relația dintre cele două substantive (*portarul–director*) s-a păstrat (= flexiune cazuală secundă), excepție făcând expresia relației dintre substantivul *portarul* şi formele *a ajuns*/*ajuns* (acord verbal în număr şi persoană – *portarul a ajuns* –, acord adjectival în gen, număr şi caz – *portarul ajuns*). Dacă vom accepta în ceea ce priveşte numele predicativ în poziția termenului condiționant un adjectiv, atunci suntem obligați să admitem acest tip de construcție şi în cazul predicativului suplimentar. În: *domnişoara* (A) (R_1) *numită* (B) (R_2) *Cora Petraşincu* (C), R_2 (AC), în care C să fie predicativ suplimentar este condiționată de R_1 (AB), R_1= acord adjectival, R_2 = flexiune cazuală secundă.

[12] Pentru încadrarea auxiliarelor predicative în categoria verbelor asemantice, vezi Draşoveanu 1997, p. 152–154.

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

Dacă substantivul regent se află în alt caz decât nominativ, se constată că în prezența adjectivului acordat în gen, număr şi caz (*împotriva bărbatului* numit ***director****; şeful paginei a doua* intitulate „***Popasuri***”; *asupra soluției* apreciate ***ca greşită***; *asupra unei decizii* considerate ***irevocabilă***; *asupra unei decizii* considerate ***irevocabilă***) flexiunea cazuală secundă (N_1' – N_1") şi acordul adjectival în prezența unui adjectiv de origine verbală sunt blocate, dovadă fiind decalajul $G_3 – N_1$, $G_1 – N_1$, $G_3 – N_2$, $G_1 – N_2$.

Dacă în: (1) *şeful paginei a doua intitulate* „***Popasuri***”, (2) *asupra unei decizii* considerate ***irevocabilă*** relația dintre predicativul suplimentar şi regent ar putea fi reprezentată de nonflexiunea cazuală secundă (proG_1"), respectiv de un acord realizat în pro-caz$_2$ (proG_2), în ceea ce priveşte construcțiile cu predicativ suplimentar cu fenomenalizare substantivală care au în poziția termenului regent un substantival într-un caz prepozițional, nonflexiunea nu se va realiza în prezența unui caz de ordin$_3$ [*împotriva bărbatului* (G_3) *numit* ***director*** (N_1)].

Pentru a explica forma de N_1 sau N_2 a predicativului suplimentar ce apare în vecinătatea participiului, D. D. Draşoveanu – urmărind evoluția construcțiilor prin reorganizare sintactică (*Îl chema Titus Diaconescu şi era şeful paginei a doua care era intitulată* „***Popasuri***” prin (1) contragerea gerunzială a subordonatei atributive şi (2) reducerea lui *fiind*) – constată că participiul nu glisează din P_2 în P_1, rămânând o propoziție abreviată. Acordul prin atracție exercitat de substantivul *paginei* (G_1) asupra participiului *intitulate* nu este de natură să modifice statutul de funcție sintactică la nivel interpropozițional (Draşoveanu 1997, p. 269). Această variantă de interpretare are avantajul de a explicita relațiile sintactice pe care le contractează substantivalul-predicativ suplimentar, prin recuperarea unui N_1-subiect, ca termen regent, dar pune sub echivoc natura relațiilor în care participiul apare ca termen subordonat: se subordonează subiectului său la nivel intrapropozițional (***pagina fiind intitulată***), iar la nivel interpropozițional se acordă în gen, număr şi caz față de regentul în G_1 (*şeful* ***paginei*** *a doua* ***intitulate*** „*Popasuri*”).

BIBLIOGRAFIE

Izvoare

Marin Preda, *Delirul*, Bucureşti, Editura Jurnalul Național, 2009.
Marin Preda, *Viața ca o pradă*, Bucureşti, Editura Jurnalul Național, 2010.
Zaharia Stancu, *Desculț*. Ediția a X-a, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1964.
Vasile Voiculescu, *Zahei Orbul*, Bucureşti, Editura Jurnalul Național, 2010.

Lucrări de referință

Draşoveanu 1997 = D. D. Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997.
GALR 2005 = *Gramatica limbii române*, I. *Cuvântul*, II. *Enunțul*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.
GALR 2008 = *Gramatica limbii române*, I. *Cuvântul*, II. *Enunțul*. Tiraj nou, revizuit, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2008.

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)

Hazy 1997 = Şt. Hazy, *Predicativitatea: determinare contextuală analitică*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1997.
Neamţu 1986 = G. G. Neamţu, *Predicatul în limba română. O reconsiderare a predicatului nominal*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1986.
Neamţu 2002–2003 = G. G. Neamţu, *Curs special de sintaxă a limbii române contemporane*, ms., Facultatea de Litere, Universitatea „Babeş-Bolyai", Cluj-Napoca, anul universitar 2002–2003.
Neamţu 2006 = G. G. Neamţu, *Observations sur le statut morphologique du participe et du 'supin' en roumain*, în StUBB, Philologia, LI, 2006, nr. 2, p. 13–27.
Neamţu 2007 = G. G. Neamţu, *Teoria şi practica analizei gramaticale. Distincţii şi... distincţii* (cu trei seturi de grile rezolvate şi comentate). Ediţia a II-a revăzută, adăugită şi îmbunătăţită, Piteşti, Editura Paralela 45, 2007.
Pană Dindelegan 2003 = Gabriela Pană Dindelegan, *Elemente de gramatică. Dificultăţi, controverse, noi interpretări*, Bucureşti, Editura Humanitas Educaţional, 2003.
Pomian 2008 = Ionuţ Pomian, *Construcţii complexe în sintaxa limbii române*, Piteşti, Editura Paralela 45, 2008.
SMLRC = Iorgu Iordan, Valeria Guţu Romalo, Alexandru Niculescu, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1967.

THE PARTICIPLE – CONDITIONING TERM FOR THE ADDITIONAL PREDICATIVE ELEMENT (*Abstract*)

The article discusses the participle as a conditioning term for the supplementary predicative. The first part of the study details the two contexts of the participle, variable and invariable, mainly shown according to the theories of the relational – neo-traditional grammar. In the rest of the study we inventoried the types of structures with supplementary predicative which have a participle as a conditioning term. Defining the conditioning term as a mediator of a syntactic relation between two terms (the regent term and the subordinate term) we establish that, from the relational point of view, there is no grammatically marked relationship between the conditioning term and the syntactic function it conditions. Thus, the participle in the studied structures is exterior to the relationship between the regent noun and the supplementary predicative as a subordinate term.

Cuvinte-cheie: *flexiune cazuală*, *nonflexiune cazuală secundă*, *participiu*, *predicativ suplimentar*, *pro-caz*, *termen condiţionant*, *termen condiţionant de gradul al II-lea*.
Keywords: *case flexion*, *secondary non-flexion*, *participle*, *supplementary predicative*, *pro-case agreement*, *conditioning term*, *2nd degree conditioning term*.

Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu"
Cluj-Napoca, str. E. Racoviţă, 21
gabrieladomide@yahoo.com

BDD-A7512 © 2014 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:27 UTC)